

uplatňující zmatek podle Šu 281 čís. 9 a) tr. ř. a odvolávajíc se na rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 10. října 1921, Kr I 742/20, sb. Vážný č. 564, jehož důvody v podstatě opakuje. Stížnosti nelze přisvědčiti. Otázku, zda je cena, pachatelem požadovaná, přiměřena či zřejmě přemrštěna, dlužno arci zpravidla řešiti s hlediska nabývacích nákladů, zvýšených po případě dopravními a režijními náklady a mírným ziskem řádného a oprávněného obchodu. Leč tato zásada není výlučně směrodatnou, neboť neplatí v případech, v nichž ten, od něhož pachatel zboží nabyl, z příčin osobních, pouze poměru mezi pachatelem a jeho dodatelem se dotýkajících, neuplatnil vůči pachateli pravé, výrobními a ostatními náklady odůvodněné ceny, na př. když mu věc daroval nebo když mu ji prodal ze zvláštní přízně pod pravou cenou, nebo pro naléhavou nutnost prodeje při nedostatku jiných koupěchtivých. Jde tu o případy, v nichž náklady, za něž věc byla získána, nevyjadřují skutečné hodnoty věci. Jsou to případy v poměru k ostatním případům, kde cena vytváří se působením hospodářských zákonů, obecně platných, celkem ojedinělé, jež tedy nemají vlivu na tvoření cen dotyčných předmětů potřeby. Kdyby pravidlo o posuzování zřejmě přemrštěnosti ceny podle nabývacích nákladů mělo platnost bezvýhradnou, všeobecnou, jak tomu chce zmateční stížnost, přenášely by se tím na spotřebitele osobní výhody kupitelovy, které platily jen pro něho a pro nikoho jiného, a na něž další nabyvatel nemá proto hospodářského nároku. To však nebylo účelem zákona o trestání válečné lichvy, jenž chrání spotřebitele jen před cenou zřejmě přemrštěnou, tedy hodnotou věci neodůvodněnou (viz rozhodnutí č. j. Kr II 177/21, sb. Vážný č. 537). Tak tomu jest i v tomto případě, kde obžalovaný nabyl v dražbě věci, jichž odhadní cena byla 14.670 Kč, za 8220 Kč, což pro něho znamenalo náhodnou osobní výhodu, takže není hospodářsky odůvodněno, bráti tuto výhodu za směrodatný podklad, za měřítko při posuzování oprávněnosti ceny, obžalovaným pak požadované, ježto výhoda ta byla mimo oprávněný zájem osoby, jež věci ty pak od obžalovaného nabyla za cenu nižší, než byla cena odhadní, tedy cenu zajisté přiměřenou a hospodářsky odůvodněnou. Posuzuje-li se věc s tohoto hlediska, nelze cenu, obžalovaným požadovanou, označiti za cenu zřejmě přemrštěnou po rozumu Šu 7 zákona o trestání válečné lichvy.

Čís. 1543.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

V podloudné dopravě cizozemského tabáku do tuzemska jest spatřovati pletichy (§ 11 čís. 4 zákona), ježto se tím jednak zdrazí dovoz, jednak stát jest připraven o výtěžek z tabákového monopolu a ze cla.

Zásada ne bis in idem vylučuje dvojí stíhání úřady téhož oboru, nikoliv souběžné stíhání úřady různých odvětví státní správy.

(Rozh. ze dne 13. března 1924, Kr II 301/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatení stížnosti obžalovaných Julia B-a a Františka W-a do rozsudku

lichevního soudu při krajském soudě ve Znojmě ze dne 17. dubna 1923, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle čís. 4 Šu 11 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmatek dle čís. 9 a), pokud se týče dle čís. 9 b) Šu 281 tr. ř. spartňuje stížnost B-ova v tom, že a) stěžovatel neměl úmyslu, kuřivo a věci, v jeho bařochu nalezené, v tuzemském obchodu se ziskem dále zciziti, b) že stěžovatel nevsunul se jako mezičlánek zbytečný, dále obě stížnosti, c) že jednání stěžovatelů nebylo způsobilým stupňovati ceny kuřiva, ježto kuřiva je v tuzemsku dostatek, takže stěžovatelé mohli podloudně dovážené kuřivo prodati v tuzemsku jen, kdyby byli požadovali ceny daleko nižší, než byly režijní ceny tuzemského kuřiva téže jakosti a hodnoty, a ceny nižší, než by se v tuzemsku utvořily při řádném dovozu a vyclení takového kuřiva rakouské výroby. K tomu stížnost W-ova připojuje další námitku, že předmětem přečinu Šu 11 čís. 4 zák. o vál. lichvě jsou výhradně předměty tuzemské výroby. Pokud jde o námitku pod a) uvedenou, brojí stížnost proti volnému přesvědčení soudcovskému, neprovádí však po zákonu ani dovolávaných, ani jiných zmatků Šu 281 tr. ř. Rovněž netřeba vyvracetí výtku pod b) uvedenou. Rozsudek neuznává stěžovatele vinným přečinem řetězového obchodu, nýbrž vůbec přečinem trestných pletich, které nepředpokládají vsunutí se mezičlánu (překupníka) pro přechod zboží z výroby do spotřeby zbytečného a neúčelného, nýbrž jsou naplněny každým nekalým, z kolejí řádného obchodu vybočujícím způsobem obchodování, zejména — jak tomu jest u kuřiva — tím, že jím obchoduje osoba k tomu neoprávněná, obcházaje předpisy, jimiž obchod tímto předmětem potřeby jest upraven. Též výtky pod c) uvedené jsou neopodstatněny. Zákon o vál. lichvě směřuje k tomu, by tuzemskému spotřebitelstvu dostalo se předmětů potřeby za ceny přiměřené, nerozeznáváje, zda jde o zboží tuzemské či cizozemské výroby. Přiměřenými cenami rozumí zákon ceny, jež nepřevyšují součtu nákladů výroby, režijních nákladů řádného obchodu a mírných zisků výrobce a řádných obchodníků. Otázku, zda byla cena cizozemského výrobku pletichami bezprávně stupňována, sluší proto posuzovati individuálně a nelze ji řešiti s hlediska výše ceny, jež se za zboží třebaže téže jakosti utvořuje v řádném obchodě tuzemském anebo je za takové zboží v tuzemsku úředně stanovena, nýbrž s hlediska výrobních nákladů zboží. Je zřejmo, že podloudný dovoz a pokoutní obchod jest již podle své povahy spojen s většími náklady a zisky než obchod řádný, jelikož dopravuje zboží v menších množstvích a poměrně nákladnějším způsobem a domáhá se již pro nebezpečí, s ním spojené, poměrně většího zisku než dovoz a obchod řádný. Dále nutno přihlížeti k tomu, že stát používá výtěžku jak tabákové režie, tak i cla ku krytí svých všeobecných vydání a musí, co mu při podloudném dovozu kuřiva na výtěžku tabákové režie a na clu ujde, vymáhati jinak na obyvatelstvu, tedy na tuzemském spotřebitelstvu ve formě daní a jiných dávek veřejných. Jest tudíž na úkor, třebaže nikoliv odběratelů podloudného dovozce, ostatních tuzemských spotřebitelů,

plyne-li do rukou podloudného dovozce rozdíl mezi cenou, v cizozemsku placenou, a vlastními náklady tuzemské tabákové režie nebo cenou, jaká by se při řádném dovozu a vycení utvořila v řádném obchodě tuzemském.

Pochybenou jest i námitka stížnosti B-ovy, že stěžovateli hrozí stíhání důchodkovým úřadem, takže odporuje zásadně »ne bis in idem«, tresce-li ho trestní soud za čin, který naplňuje pouze skutkovou podstatu důchodkového přestupku. Z rámce tohoto deliktu vymyká se stěžovatelovo jednání způsobností, stupňovati cenu předmětu, a ohrožováním zájmů spotřebitelů, chráněných zákonem o válečné lichvě. Kromě těchto zájmů ohrožovalo jednání také práva státu, totiž monopol tabákový a právo na vybírání cla ze zboží z cizozemska dováženého. Pro dvojí směr bezprávného úmyslu, propadá jednání stěžovatelovo dvojímu stíhání různými k tomu povolanými úřady, nehledě k tomu, že zásada ne bis in idem vylučuje dvojí stíhání úřady téhož oboru, nikoliv souběžné stíhání úřady různých odvětví státní správy.

Čís. 1544.

Zákon na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Potupení samé instituce republiky spadá pod skutkovou podstatu Šu 14 čís. 5, nikoliv Šu 20 zákona.

Souběh trestního zákona (§ 65 a) a zákona na ochranu republiky (§ 14 čís. 5).

(Rozh. ze dne 13. března 1924, Kr II 409/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 8. června 1923, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle Šu 20 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Stížnosti dlužno dáti za pravdu, pokud brojí proti odsouzení pro přestupek podle Šu 20 zákona na ochranu republiky. První soud posoudil věc nesprávně, podřadiv jednání obžalovaného, o němž zjišťuje, že, byv eskortován četníkem po silnici ke K., hanobil štvavě republiku slovy: »die Republik ist eine Ohrfeige wert,« »es ist eine Barbarei, mich unterwegs anzuhalten; so etwas ist nur in der böhmischen Republik möglich« pod ustanovení Šu 20 zák. na ochr. rep., které stíhá trestem mimo jiné toho, kdo potupí označení, název republiky, nikoliv toho, kdo hanobí samu instituci republiky. Takovéto hanobení, děje-li se veřejně, způsobem surovým a štvavým tak, že to může vážnost republiky snížit, spadá pod trestní sankci Šu 14 čís. 5 cit. zák. a měl býti tedy čin obžalovaného posuzován dle tohoto zákonného ustanovení. Použití jeho není na závadu okolnost, že čin byl spáchán 29. března 1923, tedy před působností zákona na ochranu republiky, poněvadž jde o skutkový děj,